

První výprava za pohádkou, 5. října

Evropa, Francie

Dva dary

STANOVSKÝ, Vladislav, VLADISLAV, Jan. Strom pohádek, s. 12-14.

Tenhle francouzský král zase proslul svou dobrotou, rád jedl i pil a hrál karty.

Zato chamtivce, hamižníky, lakomce a lháře nenáviděl.

Jednou se svým šaškem zase karbanil, když tu vejde do komnaty sedláček, na hlavě dýni velikou, jako svět ještě nikdy neviděl.

„Bud' pozdraven, milý králi,“ pozdravil nečekaný host.

„I ty, přítelíčku,“ na to král. „Kam s tou dýní?“

„Za tvou lásku k poddaným i k jídlu ji nesu darem tobě, milý králi,“ odvětil sedláček. „Ať ti z ní kuchařka udělá dýňovou polévku, je to náramná dobrota. Nezapomeň jí ale přikázat, aby z dýně schovala všechna semínka. Můžeš je rozdat přátelům a pro mne také schovej hrst...“

Král se vlídně usmál, poděkoval a poslal milého sedláčka do kuchyně, aby se najedl i napil.

A zatímco si host dával do trumpety, až mu za ušima lupalo (neboť královská kuchyně je nejlepší na světě, jak víme), položil král karty a zeptal se svého šaška:

„Ten chlapík se mi věru zamlouvá. Jeho dar je jistě od srdce. Co bych mu měl dát já?“

„Napřed ho vyzkoušej, milý králi,“ zamyslel se šašek. „Jestli ti nedal stéblo trávy, jen aby dostal čtyři krávy, věnuj mu pěkného koně.“

S tím král souhlasil. A když pak sedláček dojedl a dopil, zavolal si ho a povídá:

„Copak chceš za tu dýni, přítelíčku?“

„Přece jenom tu hrst semen, až je kuchařka usuší,“ podivil se tázaný.

„Jenže já ti dám něco víc,“ usmál se král a hned přikázal, aby přivedli toho nejlepšího grošáka ze zámeckých stájí.

Inu, sedláček byl tím darem tak překvapený a radostný, že stále nevěřil svým očím, třebaže cestou domů už na grošákovi seděl.

Však také honem o nenadálém daru všude vyprávěl, až se to doneslo i k hraběti, jehož byl poddaným. Ten hrabě byl ovšem takový lakomec, že by za měďák hnal veš po strnisku až do Paříže,

a proto se mu také říkalo Zabiveš. Žádný div, že když zvěděl o sedláčkově daru, tak si hned řekl:

„Zítرا pojedu ke králi já a daruji mu pěkného koně. Když dal za dýni grošáka, tak musím přinejmenším dostat titul knížete a sud plný dukátů!“

Jak si hrabě Zabiveš usmyslil, tak udělal. Koně odvedl rovnou do zámecké stáje a šel o svém daru honem vyprávět svému dobrému francouzskému králi. A ať se jde na vraníka podívat.

„Děkuji ti, přítelíčku,“ řekl král hraběti. „Jenom jdi do stáje napřed, abys mi toho krasavce předvedl.“

A zatímco hrabě Zabiveš spíchal, div se nepřetrhl, zeptal se král svého šaška:

„Poslyš, tenhle hrabě se mi také zamlouvá. Co bych mu měl za toho koně dát?“

„I jeho si vyzkoušej, milý králi,“ usmál se šašek. „Jestli ti nedal stéblo trávy, jen aby dostal čtyři krávy, udělej ho knížetem a přiděl mu sedm nových panství...“

„Máš pravdu, šašku,“ přitakal král, a když přišli do stáje, podíval se na vraníka a povídá hraběti:

„Příteli, tak pěkného koně jsem vskutku ještě neviděl. Copak za něj chceš?“

„Titul knížete a plný sud dukátů,“ vyhrkl nedočkavě Zabiveš.

Král však jenom mávl rukou:

„To já ti dám něco mnohem lepšího, přítelíčku. Takovou věc jsi ještě neviděl.“

Pak se obrátil k šaškovi a poručil:

„Ať kuchařka přinese ve dvou kornoutech semena z dýně od toho sedláčka!“

Když se tak stalo, podal král jeden kornout hraběti a řekl:

„Tady máš, ten druhý kornout si musím schovat pro svého opravdového přítele sedláčka.“

Rozhodl tedy onen dobrý francouzský král, jak se patří – štedrý chudák dostal za dýni koně a lakomý pán za koně dýňová semena.

